Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan M
Van
Via Bescherming persoonlijke levenssfeer
Kopie aan
Afgestemd met

TER BESLISSING

Datum
02-02-2024

Onze Referentie
Min-BuZa.2024.020

Opgesteld door
Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij
09-02-2024

Plandatum/Deadline Kamer
[datum]

Binnengekomen op
[datum]

nota

Kabinetsappreciatie Zesde rapport opschortingsmechanisme

Aanleiding

Publicatie van het jaarlijkse Commissierapport i.h.k.v. het opschortingsmechanisme voor visumvrijstelling op 18 oktober 2023.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met bijgaande kabinetsappreciatie van het Commissierapport. De brief is ter ondertekening aangeboden aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en akkoord bevonden.

Kernpunten

- Kabinetsappreciatie van het (jaarlijkse) rapport waarin CIE beoordeelt in hoeverre Albanië, Bosnië en Herzegovina, Montenegro, Noord-Macedonië en Servië (Westelijke Balkan), alsmede Georgië, Moldavië en Oekraïne (Oostelijk Partnerschap) nog steeds voldoen aan de EU vereisten voor visumliberalisering.
- Gelijktijdig met het jaarlijks rapport werd door de CIE een wetgevend voorstel gepubliceerd voor de herziening van het opschortingsmechanisme. Het BNC-fiche met de Nederlandse inzet werd op 24 november 2023 met de Kamer gedeeld.
- Voor het eerst komen er ook visumvrije landen buiten deze geografische focus in het rapport aan bod. Hierbij gaat het om een aantal Oost-Caribische eilandstaten met gouden paspoortregelingen. Hiermee komt de CIE tegemoet aan de wens van de lidstaten om de monitoring van visumvrije landen te verbreden.
- De kabinetsbrief bevat m.n. een appreciatie van de thema's harmonisatie van het visumbeleid en de gouden paspoortregelingen waarover in het rapport de meeste zorgen worden geuit.
- Dit zijn ook twee gebieden waar in het voorstel tot herziening van het opschortingsmechanisme aangescherpte triggers op zijn voorzien. Nederland is hier voorstander van.

Toelichting

- CIE concludeert dat de landen over het algemeen blijven voldoen aan de geldende eisen voor visumliberalisering, maar dat in een aantal gevallen onmiddellijke actie vereist is om dat zo te houden.
- In 2022 nam de irreguliere migratie via de Westelijke Balkanroute sterk toe mede als gevolg van afwijkende visumregimes van landen in deze regio. Sindsdien hebben landen op de Westelijke Balkan de visumplicht

ingevoerd voor een aantal landen waar het grootste aantal irreguliere migranten uit afkomstig was.

- Desondanks blijft irreguliere migratie een belangrijke uitdaging voor de EU en moet er door alle landen die het rapport behandelt nog aanzienlijke stappen gezet worden op het gebied van visumharmonisatie.
- De gouden paspoortregelingen van een aantal visumvrije Oost-Caribische eilandstaten blijven tot zorg voor de EU. Het is van belang dat deze nauw gemonitord blijven. Nederland is er voorstander van dat dergelijke regelingen in het uiterste geval moeten kunnen leiden tot opschorting van visumliberalisatie.
- Op dit moment wordt er in Brussel toegewerkt naar een Raadspositie m.b.t. het herzieningsvoorstel voor het opschortingsmechanisme. De belangrijkste voorgenomen wijzigingen zijn:
    - Het uitbreiden van de bestaande gronden voor het activeren van het mechanisme met (gebrek aan) visumharmonisatie, goudenpaspoortregelingen en hybride dreigingen, als deze leiden tot veiligheids- en/of irreguliere migratierisico's voor de Europese Unie;
    - Verwijzen naar eventuele overige opschortingsgronden die in reeds bestaande visumliberalisatie overeenkomsten tussen de EU en derde landen staan;
    - De CIE kan onder bepaalde omstandigheden beslissen dat hogere of lagere grenswaardes (triggers) voor opschortingsgronden van toepassing zijn;
    - Het efficiënter maken van de opschortingsprocedure, door de twee (tijdelijke) opschortingsfases met een aantal maanden te verlengen (van 9 naar 12 en van 18 naar 24 maanden), om derde landen de kans te geven de omstandigheden te verbeteren;
    - Het introduceren van een noodprocedure zodat de CIE per direct een *implementing act* kan aannemen, als daar gerechtvaardigde en dwingende redenen voor zijn.